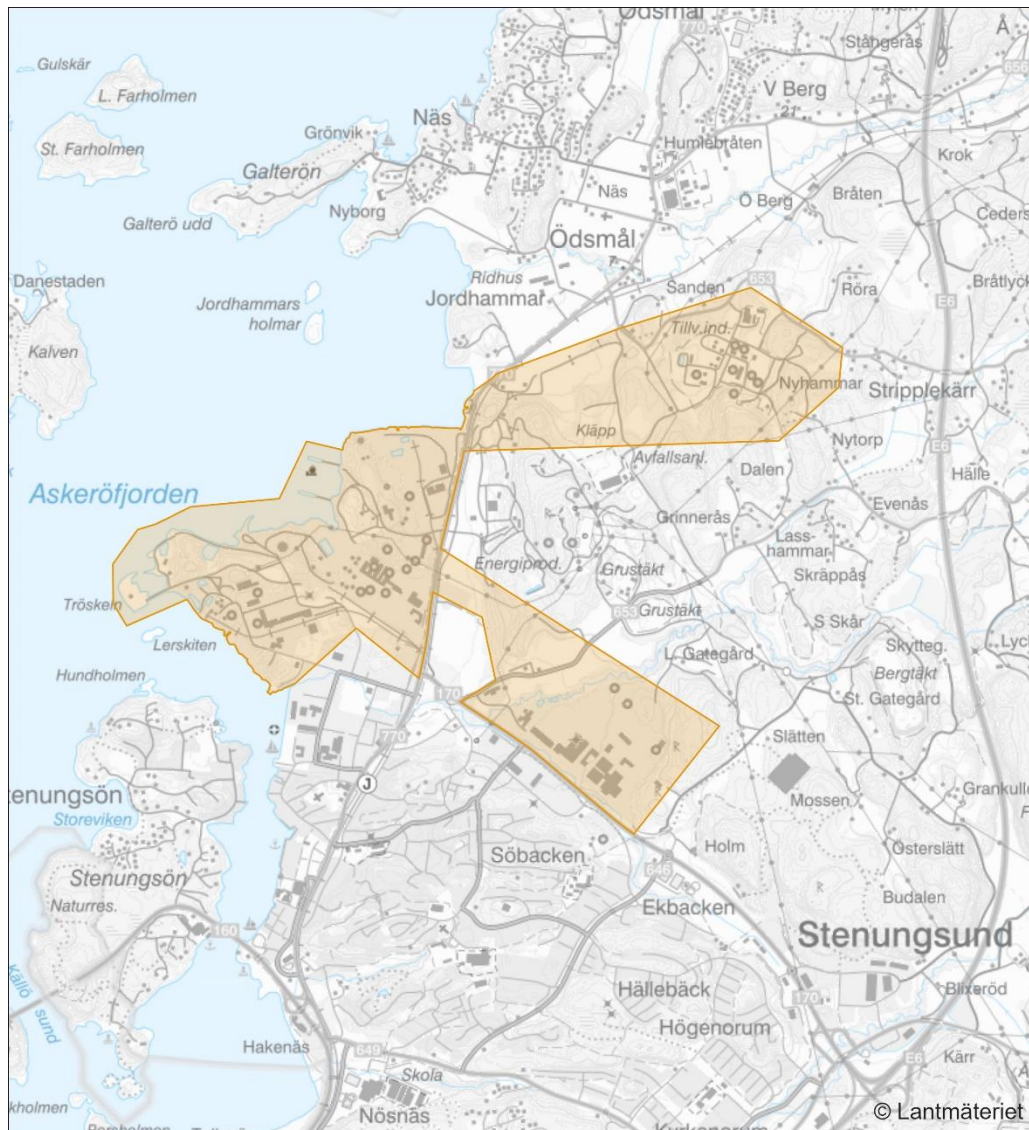

Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Områden för anläggningar för petrokemisk industri i Stenungsund, Stenungsunds kommun, Västra Götalands län

Figur 1 Karta över område som utgör riksintresseanspråkets omfattning

Kriterier för utpekande

Boverkets generella kriterier för riksintressen

Enligt Boverkets vägledning¹ för riksintressemyndigheter ska beslut om att ett område ska vara av riksintresse grundas på en nationell bedömning och det ska vara väl dokumenterat att området uppfyller något av följande kriterium:

1. området hyser värden av stor nationell vikt
2. området behövs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden eller
3. området behövs för att genomföra eller upprätthålla nationellt viktiga strukturer

Tillväxtverkets kriterier för riksintresse industriell produktion²

- Något av Boverkets generella kriterier för riksintressen ska vara uppfyllt
- Att det finns konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- eller vattenanvändning i den fysiska miljön i övrigt, som påtagligt kan försvåra tillkomsten, nyttjandet eller utveckling av anläggningar i området.

Områden med möjligt anspråk för riksintresse industriell produktion omfattar;

- Områden för anläggningar för industriell produktion inom basindustrin som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen³ eller som tillåtlighetsprovats och där platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och läge.
- Områden för anläggningar för industriell produktion som behöver komma till stånd och/eller användas på ett för hela landet lämpligt sätt utifrån särskild lag eller nationella politiska beslut och där platsen har betydelse utifrån sin beskaffenhet och läge.

Motiv för utpekande och bedömning

- Området innehåller anläggningar för industriell produktion, petrokemisk industri. Anläggningen är en A-anläggning som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen i enlighet med miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/65:3.

¹ Vägledning för nationella myndigheters underlag, beslut och redovisning rörande anspråk på riksintressen i 3 kap. miljöbalken. Boverket 2017 ([länk](#))

² För förtydliganden hänvisas till [Sektorsbeskrivning riksintresse industriell produktion Å 2020–89:06](#)

³ Vissa A-anläggningar enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/86:3

- Området har betydelse för samhällsbyggandet och hyser värden av stor nationell vikt som behövs för att upprätthålla viktiga strukturer. Platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och geografiska läge genom tillgång till kaj, hamn och energiförsörjning.
- Konkurrerande anspråk finns där möjlighet till avvägning mellan olika intressen bedöms behövas.

Därmed uppfyller området kriterierna för att pekas ut som riksintresse industriell produktion.

Områdets verksamhet, anspråk och avgränsning

Området är ca 480 hektar stort och är beläget i direkt anslutning till Stenungssunds tätort, norr om centrum. Historiskt fanns möjlighet till god elproduktion och tillgång till hamn som var en förutsättning för lokaliseringen och motiverar utpekandet.

Inom området finns flera olika verksamheter kopplat till den petrokemiska industrin. Idag är den främsta kopplingen till de naturgivna förutsättningarna tillgång till hamn och transporter då kraftvärmeverket med sin särskilda lokalisering, som var ett av Europas största oljekraftverk, inte längre är i drift.

Inom området finns bl.a. en krackeranläggning, som förser kemiföretagen i Stenungsund med råvaror, polyetenanläggning, anläggning för tillverkning av biobränslet RME (rapsmetylester), anläggningar för framställning av specialkemiska produkter för papper, mobiltelefoner, textilier, hygienartiklar och byggmaterial m.m. Anläggningar för produktion och framställning av plast- och baskemikalielösningar, kemiska produkter till massa- och pappersindustrin, saltsyra, PVC och anläggningar för polyetenplast (PE) som framför allt används inom rör- och kabelindustrin.

Utöver det finns anläggningar för enskilda och gemensamma järnvägsspår, hamnar och kajer samt kringliggande verksamheter för både innovation och administration, lager och distribution.

Inom området pågår utveckling av biobaserad produktion, plastreturaffinaderi, elektrolysanläggning och biogasanläggning och flera initiativ kopplat till en elektrifierad industri. I området finns en utvecklad industriell symbios mellan anläggningarna. Området är i huvudsak planlagt.

- Området innefattar samtliga befintliga anläggningar för produktion, distribution, lagring, spår, kajer, oljehamn och produktionshamn.
- Området innefattar även utvecklingsområden för möjliggörande av utvecklad produktionsprocess för petrokemiska produkter.

Riksintresseanspråk

Riksintresseanspråket inom utpekat område avser anläggningar för produktion och framställande av petrokemiska produkter. Anspråket omfattar möjligheten för nyttjande av distributionsanläggningar mellan och inom området. Anspråket omfattar

även tillgången och nyttjande av kaj och hamn inom området samt funktioner avseende transporter till och från det statliga vägnätet och anslutningar med järnväg till Bohusbanan.

Påverkansområde

Runt områden för riksintresse industriell produktion finns ett så kallat påverkansområde. Ett påverkansområde är ett område inom vilket åtgärder som exempelvis ny bebyggelse kan påverka eller påverkas av anläggningens nyttjande och utveckling. Påverkansfaktorer kopplat till industriell produktion kan exempelvis vara buller, vibrationer, lukt, säkerhet eller transporter av farligt gods. Faktorerna ska särskilt beaktas vid ändring av markanvändning intill områden av riksintresse industriell produktion. Riksintressets påverkansfaktorer bedöms i detta fall inte överstiga omfattningen av gällande miljötillstånd eller annan lagstiftning avseende hälsa och säkerhet.

Påverkan från omgivande mark- och vattenanvändning

Utpekandet av riksintresse industriell produktion syftar främst till att skydda nyttjandet av anläggningarna och dess möjligheter till utveckling. Anläggningarna är kopplat till åtgärder, andra anläggningar och naturgivna förutsättningar som säkerställer nyttjandet av anläggningarna som kan finnas både inom utpekat område och inom påverkansområdet utanför. Dessa viktiga förutsättningar benämns nedan som synergier i omgivande mark- och vattenanvändning. Anläggningarna har även i sin närhet vissa potentiella konflikter med annan mark- och vattenanvändning och där det finns risk för åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Denna potentiellt försvårande av nyttjande och tillkomst av anläggningar benämns nedan som potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning. Listat nedan är identifierat vid beslutet för värdebeskrivningen och ska tolkas som ett stöd vid handläggning.

Synergier i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna är för sitt nyttjande beroende av transportvägar för material, insatsvaror, samt för produkter som anläggningarna producerar. Detta tillgodoses genom tillgång till hamn och kajer ut mot Askeröfjorden. Utöver tillgång till hamn och kajer är anläggningens nyttjande beroende av följande intressen:

- Anslutande vägar, framför allt väg 170 och anslutningar ut mot väg E6.
- Sjöfarts farleder nr 151 och 152.
- Järnväg södra Bohusbanan, samt stickspår till området.
- Järnväg och farleder som är utpekade som leder för farligt gods.

Förändring av de ovan listade behoven kan potentiellt försvåra eller förhindra nyttjande eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna ligger i ett område med flera andra riksintressen och andra allmänna intressen i dess närhet. Det finns potentiella konflikter med eventuella konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- och vattenanvändning i den fysiska miljön, som kan försvåra nyttjandet eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande andra riksintressen:

- Vid expansion eller utveckling av riksintresse energiproduktion.
- Vid expansion eller utveckling av riksintresse för friluftsliv.
- Vid expansion eller utveckling av riksintresse kommunikation avseende både sjöfart och järnväg avseende delar som inte tillgodoser den industriella produktionens intressen.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande allmänna intressen

- Vid stadsutveckling eller expansion av Stenungsunds tätort kan förändring eller nya åtgärder uppstå för störningskänslig bebyggelse som kan medföra exempelvis restriktioner för anläggningarna i området.

Övriga riksintressen som överlappar eller angränsar till anläggningen:

- 4 kap MB, Högexploaterad kust.